

Jaarverslag Fokcommissie Toggenburger geiten 2019

Van het bestuur

Op 31 mei 2019 is op 66-jarige leeftijd Jan Lanting overleden. Jan was tot enkele jaren geleden zelf een erg enthousiast fokker van Toggenburger geiten en -bokken. Vanaf 1986 was hij actief als NOG keurmeester en inspecteur en sinds 2018 was hij rasgebonden inspecteur voor de Toggenburger geiten en -bokken. Vanaf het ontstaan van de Fokgroepen in 1995 is Jan betrokken geweest bij de Fokgroep Toggenburger. Jan was een zeer gewaardeerd vakman en een liefhebber van met name het Toggenburger ras. Wij wensen zijn familie veel sterkte toe. *Rika 5 303 KS*

Op 29 december 2019 is op 83 jarige leeftijd Jan van Burgsteden overleden. Tot enkele maanden terug heeft hij zelf gedurende 57 jaar Toggenburger geiten en één of meer bokken gehouden, maar wegens zijn afnemende gezondheid heeft hij hiervan afscheid genomen. We kenden Jan vanuit de vele rollen die hij zijn hele leven voor de (NOG) geitenfokkerij heeft vervuld, onder meer als inspecteur, keurmeester, stamboeksecretaris en bovenal als adviseur van Fokgroep Toggenburger. Door zijn grote kennis van geiten was hij voor velen een vraagbaak. Wij wensen zijn familie veel sterkte toe.

Nanda 677 KS

Het bestuur is in 2019 drie keer bijeen geweest om de lopende zaken, de studiedag op locatie en de Algemene Ledenvergadering voor te bereiden. De heer Roel Geerling heeft tijdens de ledenvergadering in november het bestuur verlaten. Het bestuur bestaat sinds die tijd uit vier bestuursleden.

Studiedag in Bruchem op 25 mei 2019.

Prachtige locatie, mooi weer, prima geiten, enorme gastvrijheid, goed verzorgde catering, heerlijke lunch, kortom een prachtige leerzame en interessante studiedag bij de familie van Honk.

Vanaf 9.30 uur druppelden de deelnemers binnen, en zij werden ontvangen met koffie of thee met koek.

Om 10.00 uur werden we -37 belangstellenden- welkom geheten door voorzitter Doede de Jong. Na zijn openingswoord en de mededelingen vanuit de Fokgroep werd het bestuursvoorstel om bij boklammeren geen minimum hoogtemaat meer te hanteren uitgebreid behandeld.

Na de duidelijke uitleg gingen de aanwezigen akkoord met dit voorstel.

Klaas en Nelly van Honk stelden zich voor en vertelden hoe zij er toe zijn gekomen om juist Toggenburger geiten te gaan houden. Hun geiten stonden ruim opgesteld zodat wij een goed overzicht kregen op de dieren. Vervolgens werden steeds twee dieren van dezelfde leeftijd met elkaar vergeleken en alle voor en tegens tegen elkaar afgewogen. Welke geit, **type** was tijdens deze dag de rode draad, heeft onze voorkeur en waar moeten we opletten.

Rond het middaguur verplaatsten we ons voor een lunch naar het nabij gelegen *Boerengolf Hedel* waar naast catering ook diverse buitenactiviteiten aangeboden worden.

Er was tijdens de lunch volop gelegenheid om bij te praten door de aanwezigen die afkomstig waren vanuit heel Nederland; vanuit Friesland tot één van de Zeeuwse Eilanden.

Bij terugkeer op het bedrijf in Bruchem kon om 13.30 uur het programma op het grasveld hervat worden met het beoordelen van groepjes dieren en weer ging het voornamelijk over het type. Er was op het gazon een ring uitgezet met strobalen waar de aanwezigen op konden zitten en een eerste klas zitplaats hadden met uitzicht op de geiten. Na afloop werd de familie van Honk heel hartelijk bedankt, vooral voor hun aanbod om deze studiedag op hun bedrijf te organiseren en voor alle voorbereidingen die zij hadden getroffen en daarvoor kregen zij als dank een fraai pakket met lekkernijen aangeboden. Voordat we naar huis gingen was er nog gelegenheid om met elkaar enkele drankjes te drinken en na te praten over deze interessante dag.

Bestuursvoorstel

Geen minimum hoogtemaat meer hanteren bij voorlopige stamboekopname van boklammeren.

De hoogtemaat komt in het vervolg tot uiting in de punten op de bovenbalk van het keuringsrapport voor **ontwikkeling**. Wel blijven we de hoogtemaat bij voorlopige stamboekopname meten en registreren.

De bestaande regel was: Bij een voorlopige stamboekopname van een Toggenburger boklam moet voor Algemeen Voorkomen (AV) minimaal 70 punten of meer worden behaald. Daarnaast dient het boklam een minimale kruishoogte te hebben van 60 cm.

De nieuwe regel wordt: Bij een voorlopige stamboekopname van een Toggenburger boklam moet voor Algemeen Voorkomen (AV) minimaal 70 punten of meer worden behaald. Deze nieuwe regel zal **per 01-01-2020** in werking treden en tijdens de Algemene

Ledenvergadering van de NOG in 2020 worden bekrachtigd.

Voor definitieve stamboekopname van bokken op 1,5 jarige leeftijd of bij herkeuringen blijft de minimum hoogtemaat een eis. Hierdoor is voldoende ontwikkeling van onze stamboekbokken gewaarborgd.

Promotie

De leden van de Fokgroep Toggenburger waren dit jaar weer met diverse dieren vertegenwoordigd tijdens keuringen en tentoonstellingen in het land.

Farm en Country fair in Aalten op 21, 22 en 23 juni 2019.

Voor promotie van het Toggenburger geitenras waren er tijdens de Farm & Country Fair in Aalten op 21, 22 & 23 juni 2019 enkele Toggenburgers en een informatiestand van de Fokgroep Toggenburger aanwezig.

Fokveedag-Boerenlandfeest in Hoornaar op 5 oktober 2019.

Zaterdag 5 oktober 2019 waren er tijdens Fokveedag Boerenlandfeest in Hoornaar (Alblasserwaard) enkele Toggenburger geiten en promotiemateriaal in één van de grote tenten op het terrein aanwezig. De Fokveedag-Boerenlandfeest in Hoornaar is een begrip in de omgeving van de Alblasserwaard. Deze Fokveedag werd voor de 107e maal gehouden met oa. koeienkeuringen, diverse demonstraties en presentaties met paarden, Shetlandpony's, kippen en een grote streekmarkt. De Toggenburger geiten trokken veel bekijks, er waren ongeveer 10.000 bezoekers naar de Fokveedag gekomen om oa. de geiten te bewonderen.

Uitslagen van de nationale geitenkeuringen

17 augustus 2019 NCW-nationale NOG geitenkeuring in Jubbega.

Kampioen Toggenburger lammeren	Ivana van de Wicohoeve
Reserve kampioen Toggenburger lammeren	Isra van de Wilc hoeve
Kampioen Toggenburger geiten	Bregje 21 van de Enkhoeve
Reserve kampioen Toggenburger geiten	Jantsje 29

H. van 't Hoenderdaal-Wink
H. van 't Hoenderdaal-Wink
H. van 't Hoenderdaal-Wink
Jenz van der Meer

14 september 2019 CW-nationale NOG geitenkeuring in Putten.

Links:

Kampioen

Toggenburger lammeren

Bregje 32 van de Enkhoeve

A. Koekkoek

Rechts:

Reserve kampioen

Toggenburger lammeren

Suzanne 91

J.C. Vonk

Links:

Kampioen

Toggenburger geiten

Suzanne 42

J.C. Vonk.

Rechts:

Reserve kampioen

Toggenburger geiten

Suzanne 53

J.C. Vonk.

Algemene Ledenvergadering 9 november in Oene.

Zaterdag 9 november 2019 werd de jaarlijkse algemene ledenvergadering van Fokgroep Toggenburger gehouden in Zaal Zwanikken te Oene. Totaal 28 personen waren aanwezig toen Doede de Jong om 10.00 uur de aanwezigen welkom kon heten. In zijn openingswoord memoreerde hij dat enkele leden dit jaar zijn overleden en om hen te herdenken namen we een moment stilte in acht.

Na het behandelen van de notulen en het financieel verslag volgde het agendapunt *bestuursverkiezing*. Roel Geerling, sinds 19 jaar bestuurslid van de Fokgroep waarvan 18 jaar de penningmeester, had te kennen gegeven zich niet herkiesbaar te stellen. Van hem is afscheid genomen en het bestuur stelde voor om met de vier zittende bestuursleden verder te gaan. De penningmeesterstaken zullen worden overgenomen door de penningmeester van de NOG, in dit geval Roel Geerling. Enkele algemene mededelingen volgden waaronder het besluit om de hoogtemaat van de jonge bokken wel te blijven meten en registreren, maar dat de eis voor een minimum hoogtemaat bij de voorlopige opname vervalt. Deze komt in de toekomst tot uiting in de score voor de ontwikkeling op de bovenbalk bij de voorlopige stamboekopname. En alleen stamboekdieren kunnen Modelgeit of -bok worden en het Toggenburger ras kent geen predicaat Topgeit. We zullen het fokreglement hiervoor aanpassen.

We kunnen terugkijken op een prima georganiseerde Studiedag bij familie van Honk in Bruchem met een goede opkomst, prachtig ruime locatie, schitterende dieren en een gastvrij ontvangst.

Tijdens het overleg met de Fokcommissies en het bestuur van de NOG zijn op 12 oktober 2019 de vertegenwoordigers van de Fokgroep geïnformeerd dat de EU-erkenning voor o.a. het Toggenburgerstamboek naar alle waarschijnlijkheid niet wordt verlengd omdat we in beginsel stamboek dieren uitsluiten voor de fokkerij. Deze beslissing is ook in strijd met de regels van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen, waarbij wij zijn aangesloten. Hierover is tijdens de ledenvergadering uitgebreid gesproken, en er zal binnen het bestuur nog verder worden gesproken voordat er definitieve beslissingen worden genomen.

Er wordt gesproken over het paraplubestand waarbij al meerdere fokkers hun dieren hebben aangemeld, over de Stamboekopnamen in 2020, waarvoor twee bokkenkeuringen en twee geitenkeuringen zijn aangewezen waar rasgebonden inspecteurs stamboekopnamen zullen verrichten. In de Genenbank van het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland zijn van 15 Toggenburger bokken sperma opgeslagen. Over het scrapie onderzoek hebben we van GD bericht ontvangen dat op zeer korte termijn het mogelijk is om naast het koppenonderzoek ook bloedonderzoek te laten doen voor scrapie. De regelgeving gaat binnenkort veranderen en accepteert dan bepaalde genotypen als zijnde scrapieresistent. Ze verwachten deze test eind 2019 operationeel te hebben.

Nu het nieuwe stamboekprogramma sinds dit voorjaar in gebruik is hebben al meerdere fokkers en belangstellende leden van de NOG een account aangevraagd en kunnen zij inzage krijgen in alle stamboekgegevens.

Harmjan Popken en Andre Koekkoek hebben de aanwezigen uitleg gegeven over de functies binnen het stamboekprogramma. Er is ontzettend veel te bekijken mits men er voldoende tijd aan wil besteden om handigheid op te doen.

De aanwezige rasgebonden inspecteurs kregen gelegenheid te vertellen hoe of zij de keuringen hebben ervaren, waarna er een PowerPointpresentatie volgde met foto's wat wij in de fokkerij vooral willen zien en wat niet.

Roel Geerling, al jarenlang Toggenburger fokker, vertelde ons bij agendapunt *Fokker aan het woord* over het verloop van zijn stamboekfokkerij waarbij zijn dieren de naam Bella's met een toevoeging dragen. Grote teleurstellingen, zoals de ruiming in 2001 vanwege de MKZ uitbraak in de buurt, en vreugdevolle momenten wisselden elkaar af.

Een groot liefhebber was aan het woord.

Evenals in 2019 wordt er in 2020 tijdens de Farm & Countryfair in Aalten en tijdens de Fokveedag Boerenlandfeest in Hoornaar promotie voor het ras gemaakt. In 2020 wordt er weer een Dag van het Schaap in Ermelo gehouden, ook hier zullen we met Toggenburger dieren en een promotiestand aanwezig zijn.

De studiedag hopen we 30 mei 2020 te houden op een locatie in het noorden van het land.

Om 14.45 uur kon de voorzitter de vergadering sluiten, de aanwezigen bedanken voor hun aanwezigheid en was er nog gelegenheid voor een drankje voordat de thuisreis werd aanvaard.

Verbinding met de NOG

- Het bestuur van de Fokgroep Toggenburger heeft Doede de Jong aangewezen als rasspecialist.
- Afgelopen jaar zijn er bij enkele Toggenburger fokkers huiskeuringen verricht.
- Dit jaar zijn voor het eerst tijdens de bokkenkeuring in Lexmond door de NOG bij alle opgenomen bokken enkele haren bij de staart getrokken.

Deze haren worden opslagen en ze kunnen in de toekomst voor DNA onderzoek gebruikt worden.

Fokboek

In 2018 is het laatste fokboek/supplement verschenen. Inmiddels zijn er voor het stamboekprogramma ZooEasy al meerdere fokkersaccounts uitgegeven en we verwachten dat de fokkers en belangstellenden hun informatie uit dit stamboekprogramma kunnen betrekken. En door het op de website plaatsen van de lijsten met de aanwezige dieren binnen het stamboekprogramma ZooEasy hopen we het bokken- en bokmoedersupplement te kunnen vervangen.

Voorkomen van inteelt

Met het in gebruik nemen van het stamboekprogramma ZooEasy kunnen we beschikken over alle gegevens die bekend zijn van de (ouder)dieren, de afstammelingen en daarnaast kunnen de verwantschapspercentages tussen dieren van de overwogen paring worden berekend en daarmee kan inteelt beheerst / verkleind worden.

Trend in de fokkerij

Aantal 31-12-2017

	Mannelijk		Vrouw	Totaal
Lam	20		227	247
Volwassen	41		715	756
Totaal	61		942	1003

Aantal 31-12-2018

	Mannelijk met voorlopige of def. stamboekopname	Mannelijk zonder voorlopige of def. stamboekopname	Vrouw	Totaal
Lam	21	16	212	249
Volwassen	40	10	622	672
Totaal	61	26	834	921

Aantal 01-01-2020

	Mannelijk		Vrouw	Totaal
Lam	27		192	219
Volwassen	43		634	677
KS, bokmoeder		73		
Totaal	70		826	896

Genenbank

“De dierlijke genenbank is een unieke bron van genetische diversiteit voor fokkerij en onderzoek.

CGN (Centrum voor Genetische Bronnen Nederland) bewaart meer dan 300.000 doses sperma bij - 196° Celsius in vloeibare stikstof. Op verzoek van rasorganisaties verstrekt CGN materiaal uit deze collectie ter ondersteuning van fokprogramma's van zeldzame rassen en voor de ontwikkeling en aanpassing van rassen op lange termijn.

Ook in geval van calamiteiten kunnen fokkers en rasorganisaties teruggrijpen op deze collectie, bijvoorbeeld wanneer een ras is verdwenen na een ziekte uitbraak.”

Dit najaar is er van een eerder geselecteerde reeks bokken sperma verzameld om hun fokmateriaal veilig te stellen in de genenbank van het CGN. Met het oog op genetische diversiteit is deze lijst van totaal 15 Toggenburger bokken zo samengesteld, dat de combinatie van deze bokken samen, zorgt voor de minste inteelt in de volgende generatie.

Website

De website www.toggenburger.nl bevat veel informatie voor de geïnteresseerde geitenhouders.

Er wordt door webmaster Corrie Hoorweg regelmatig informatie geplaatst en er worden foto's toegevoegd of verwisseld met opnamen uit het heden én het verleden. Ook veel bezoekers uit diverse landen weten de website te vinden en maken gebruik van de vertaalfunctie.

Fokkerij en stamboekregistratie.

Per 1 oktober 2019 zijn er 10 Bokmoeders B en 4 modelgeiten bijgekomen.

De certificaten voor de Modelgeiten en -bokken zijn aan de eigenaren uitgereikt en de foto's van de betreffende dieren stonden op het certificaat afgebeeld.

Modeldier: De regel blijft bestaan dat eigenaren van stamboekdieren die voor algemeen voorkomen ≥ 90 punten voor Algemeen Voorkomen hebben behaald tijdens een stamboekopname of herkeuring hiervoor een certificaat kunnen krijgen, mits zij dit vóór 1 oktober van het lopende jaar aanvragen bij het bestuur van de Fokgroep (en een kopie van het laatste keuringsrapport en een recente foto van het bewuste dier meesturen).

Bokmoeder B: De eigenaar van een nieuwe bokmoeder B moet dit predicaat vóór 1 oktober bij het bestuur van de Fokgroep aanvragen, waarna het predicaat na goedkeuring wordt verleend. (een kopie van het laatste keuringsrapport meesturen)

Bokmoeder B 2019

Bregje 21 van de Enkhoeve	NL100040855231	13-03-16	A. Koekkoek	H. van 't Hoenderdaal-Wink
Eliza 15 van de Liedehof	NL100162017746	15-03-15	J.P.M. van Waard	J.P.M. van Waard
Fleur A2 van de Gouwakker	NL100038449185	03-03-16	N. van Honk	N. van Honk
Kina 26	NL100105975526	05-03-17	S.A. Poelstra	D. Brinksma
Lola 8 JdJ	NL100171401208	18-02-15	J. de Jong	J. de Jong
Sarie 206	NL100112303099	12-04-16	D. de Jong	Comb. Dijkgraaf
Sarie 207	NL100112003098	12-04-16	D. de Jong	Fam. Hazendonk
Sjoukje 5	NL100136936460	03-02-18	H. Tuitert	H. Tuitert
Suzanne 76	NL100165594644	21-03-17	J.C. Vonk	J.C. Vonk
Sweelhoeve Eline 15	NL100085878073	21-02-17	Gebr. Popken	Gebr. Popken

Modelgeiten 2019

De Sweach Feikje 1	NL100040523422	16-04-12	onbekend	De Sweach Geiten
Fleur A2 van de Gouwakker	NL100038449185	03-03-16	N. van Honk	N. van Honk
Frieda 2 A2 van de Gouwakker	NL100038449192	08-03-16	N. van Honk	Fam. den Braber
Suzanne 43	NL100026868936	31-01-15	J.C. Vonk	J.C. Vonk

Voor meer informatie: www.toggenburger.nl

Landelijke Fokgroep Toggenburger geiten
Wijhe, januari 2020.